

УДК 398.8(477.7=163.2)

О. Б. Червенко

ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА БОЛГАРСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я: ЗІСТАВНИЙ АСПЕКТ

У статті з'ясується проблема побутування різних пісенних жанрів болгарського фольклору Північного Приазов'я. Простежується збереження функціонування календарно-обрядової пісенності, народних балад, любовних, історичних, релігійних та старих міських пісень від кінця XIX ст. до сьогодні. Пісні мають автентичний характер та досить високий рівень збереження.

Ключові слова: болгарський фольклор, жанр, пісня, Північне Приазов'я.

В статье поднимается проблема бытования различных песенных жанров болгарского фольклора Северного Приазовья; прослеживается сохранение на этой территории функционирования календарно-обрядовой песенности, народных баллад, любовных, исторических, религиозных и старых городских песен с конца XIX в. до сегодняшнего дня. Песни имеют аутентичный характер и достаточно высокий уровень сохранности.

Ключевые слова: болгарский фольклор, жанр, песня, Северное Приазовье.

The article deals with the problem of existence of different song genres of Bulgarian folklore in Northern Pryazovye. The functioning of calendar singing, folk ballads, love, historical, religious and old town songs from the written records of the XIX-th century up to contemporary ones has been researched. The songs have authentic character and fairly high level of preservation.

Keywords: Bulgarian folklore, genre, song, Northern Pryazovye.

На території України одним з компактних регіонів проживання етнічних болгар сьогодні є Північне Приазов'я, зокрема

Бердянський, Приазовський та Приморський райони Запорізької області. Болгари, котрі в XIX ст. (1860–1862 рр.) переселилися сюди, незважаючи на їхню ізольованість, зуміли зберегти свою самобутню культуру, яка передається прийдешнім поколінням.

Народні пісні та звичаї в багатьох селах регіону зберігаються й дотепер, що становить актуальність цього дослідження. Записи болгарських фольклорних текстів, зроблені наприкінці XIX – на початку XXI ст. (А. Варбанський, В. Добрев, Н. Кауфман, І. Тодоров та ін.), фіксують стан народної культури болгар згаданої місцевості.

Метою дослідження є характеристика сучасного стану народної пісенності болгар, особливостей її збереження та функціонування, визначення особливостей її жанрово-змістової специфіки.

Джерелами фактичного матеріалу наукової розвідки стали власні польові записи авторки та збірники болгарських фольклорних творів, записаних на території названих районів Запорізької області. Аналіз записів указує на те, що в активному побутуванні приазовських болгар найкраще збереглися любовні та родинно-побутові пісні, календарна пісенна обрядовість, зокрема, зимового та весняного циклів, народні балади та пісні з міфологічними й легендарними сюжетами, а з родинно-обрядового циклу – весільні пісні. Менше збереглося історичних, юнацьких та гайдуцьких пісень, зовсім небагато – трудових та релігійних. У репертуарі сучасних виконавців добре представлені старі міські пісні.

Балади, як зазначає Ц. Романська, «є одним із найцінніших поетичних зразків болгарської народнопоетичної творчості. Ці твори сповнені переживань, пов'язаних з давнім світоглядом народу, його минулим. Вони не мають перспектив розвитку. Але вони завжди зберігатимуть свою велику поетичну цінність» [10, с. 60].

У регіоні дослідження поширені народні балади й пісні з міфологічними та легендарними сюжетами, наприклад пісня «Син баща на суд кара» [4, с. 96], зафіксована В. Добревим від Варвари Федорівни Мануїлової (Дукової). Варіант цієї пісні ми записали в с. Лозуватка Приморського району від Надії Іванівни Ангелової [13, № 1]. Відмінність цих записів полягає в іменах головних героїв: у варіанті В. Добрева ім'я сина Нікольчу, а батька – Стуян, у наших записах – син Стуян, а ім'я батька не вказується. Фіксуються деякі відмінності й у тексті, скажімо, в описі того, у якому становищі перебуває син порівняно з батьком, у зображенні шляху, яким вони рухалися батько і син. Прокляття батька починаються однаково, але у варіанті В. Добрева детальніше змальовано те, що станеться із сином. У варіанті В. Добрева також звучать фінальні слова сина Нікольчу (відсутні в нашому записі) про те, що прокляття батька – найтяжче.

Серед пісень, опублікованих А. Варбанським, у розділі XII «Пісні весільні й трапезні» представлена балада «Майчина та клятва и Лазаровата молитва» [9, № 280]. Цю баладу записали й ми (однак у значно коротшому варіанті) у 2009 році в с. Петрівка Приморського району від Ганни Олександрівни Тафрової [13, № 2], яка перейняла пісню від матері. На початку балади йдеться про те, що в жінки було дев'ять синів і дочка. Синів мати оженила, а доньку не хотіла віддавати заміж далеко, «*приз девят сила в дисету*», проте старший Лазар побіцяв, що кожний із синів по одному разу відведе матір у гості до доньки Пе(и)ткани. У нашому варіанті мовиться, що один раз і Питкана прийде до матері: «*веднѣж Питкана ж да доди*». Але сталося так: коли Пе(и)ткана пішла з дому, то чума ввійшла в їхню домівку й виморила всіх братів. Щосуботи мати ходила на кладовище, поливала могили своїх синів, окрім Лазаря. Його проклинала за те, що він наполіг віддати доньку так далеко заміж, і тепер вони не можуть ба-

читися. На цьому наш варіант пісні закінчується. У варіанті А. Варбанського пісня має продовження: Лазар звернувся в молитві до Бога. Піднявшись із труни, він прийшов до Петкани, але не сказав їй, що всі брати померли. Дівчина питала, чому в брата такий одяг, чому від нього пахне сирістю. Дівчина ставила йому багато запитань, і він на всі відповідав. По дорозі додому вона дослухалася до природи і птахів. Лазар звернувся до сестри, щоб на питання матері, хто її привів, вона відповіла: «*Бати ма Лазар доведе*» і дав свою срібну каблучку як доказ. Зустрівшись, мати і донька плакали, а невдовзі померли.

У приазовських болгар з календарно-обрядових пісень збереглися й активно побутують пісні зимового циклу. Зокрема сурвакарські та коледні пісні, які співають дівчині, хлопцеві та ін. У наших записах є тільки початок однієї з коледних пісень, записаної в с. Лозуватка Приморського району. У збірнику А. Варбанського [9, № 35] записано повний варіант цієї пісні.

Нині досить активно побутують найчисленніше представлені лазарські пісні. Вони є майже в усіх пісенних збірниках та архівних записах Північного Приазов'я.

Пісень, які супроводжують обряди Еньовдень і Пеперуда, збереглося небагато. У 2011 році нам вдалося записати дві еньовденські приспівки в с. Преслав Приморського району від Любові Павлівни Ардиянової. Наведені в збірнику Н. Кауфмана варіанти він записав у 1971 році в селах В'ячеславка, Гюнівка та Радолівка Приморського району [5, № 1199, 1201, 1202].

Л. Ардиянова заспівала тільки початок однієї з приспівок: «*Ой, Еньо, Еньо, Еньова китка / извади, Еньо, стой над уда, / стой над уда, той е на щастя*» [13, № 26]. У збірнику Н. Кауфмана представлено варіанти цієї приспівки з поясненнями. Записано її в с. В'ячеславка Приморського райо-

ну: «Ой Еньо, Еньо, Еньова китка, / извади, Еньо, що е над вода, / що е над вода, то е на щастие. / Альъно цвети на диван цѣфти» [5, № 1199].

З родинно-побутових творів зафіксовано багато варіантів таких пісень, як «Закули ми черна кукошка» [13, № 47–51], «Булка върви, булка върви, през гура зелена» [13, № 36–38]; [4, с. 120]; [8, 27]. Дещо менше – «Де има вину чървену, Раду льо?» [13, № 41, 42], «Дони пере на реката, Дони, бялу Дони» [13, № 43, 44].

Приазовські болгари не тільки зберігають у своїй пам'яті історичні пісні, перенесені їхніми предками з Болгарії, а й відгукуються на драматичні події першої чверті ХХ ст. Перша світова та громадянська війни знаходять своє зображення у фольклорі приазовських болгар. Подіям Першої світової війни присвячені пісні «Помниш ли, мамо, помниш ли» [13, № 116] та «Що си кахарна, мила душице» [13, № 120, 121]. У них зображено війну як джерело особистих трагедій, і сюжети їхні подібні. Син каже матері про смерть брата, дівчина оплакує перед своєю матір'ю загиблого коханого. Специфіка в тому, що особиста трагедія переживається як частина колективної трагедії. Показовими є слова вмираючого «*бати*» (старший брат) з пісні «Помниш ли, мамо, помниш ли» [13, № 116], записаної 2009 року в с. Мануйлівка Приморського району від Д. С. Димитрова: «*Брайне, Стуене, Стуене, / Повдигни ми лека й ми снага, / Привърджи ми тежка ми рана, / Да идиш на мама да кажиш, / Колко дувици йустана, / Колко сираци-сюрмаци, бедни сирумаци*» [13, № 116].

Варіант цієї пісні опубліковано в статті Д. Димитрова. Зафіксований він зі слів Л. Димитрової в 1932 році в с. Деяново (тепер – Лозуватка). У збірнику «Български народни песни» [1] (1938 року видання) означена пісня представлена в чотирьох варіантах під назвою «Спомен». Перший варіант записано в с. Першо-Миколаївка (нині – с. Миколаївка), тре-

тій – с. Райнівка, четвертий – Мариїно (нині – с. Маринівка), а щодо другого, то місце запису не зазначено. У першому варіанті пісні «Спомен» та в записах Д. Димитрова ім'я співака (першої особи), до якого звертається поранений брат, – Иванчо, у другому варіанті – Тодор, а в нашому варіанті – Стуен.

Перша світова війна також знайшла відображення в текстах пісень: «*четиринайсета гудина*», «*германската граница*», «*австрійска сабя*». У першому, третьому та четвертому варіантах пісні «Спомен» війна починається «*Сред лято, сред харманя*», у другому – «*Сред лято по Илиев ден*» і третьому – «*На личин ден, на Илинден*», а в сучасному варіанті – «*Сред ляту, мамо, по Илин*». Мінімальний історичний контекст генерує узагальнення і перетворює війну на масове та нез'ясовне людинаубивство, закарбоване в народній свідомості через номінацію «*страшната война*».

Темі громадянської війни присвячена пісня «*Какво и чуду станалу*» [13, № 115], записана нами в 2010 році в с. Гюнівка Приморського району від Є. Г. Карастоянової. Варіант пісні, записаний від того ж інформатора, опубліковано в газеті «Роден край» у статті Л. Куртева [7, с. 4]. Через натуралістичні деталі твір актуалізує архаїчну зображальну поетику. Ворогів та мучителів прямо не названо, але вказуються села, які стали їх жертвою: «*...в гуляму й селу Плънковкъ, (2) / Плънковка, ем в Зеленовкъ...*» [13, № 115]. Повніший варіант подано у статті В. Христова. У ній зазначається, що цю пісню склала літня жінка із с. Петрівка [11, с. 6]. У трьох варіантах по-різному описано муки батька Георгія та його сина Иванчо.

Варто наголосити на тому, що історичні пісні приазовських болгар є досить важливим джерелом сутності їхньої історичної пам'яті. Вони ілюструють спроможність національної психології поєднати в одному фольклорному тексті події далекого минулого й недавні переживання.

Щодо гайдуцьких пісень слід зауважити, що вони достатньо присутні в активному репертуарі приазовських болгар, зокрема, у с. Мануйлівка від літніх людей ми записали гайдуцьку пісню «Еей, събрали ми съ, събрали» [13, № 122], у с. Гюнівка – «Удила ми е Буяна девят години с хайдутин» [13, № 123] і два варіанти пісні «Янка низ гора вървеше» [13, № 124; особистий архів автора]. Вони певною мірою відображають специфіку й багатство болгарського фольклору XIX ст., коли ці пісні були актуальними.

Яскравим прикладом мотиву подолання закоханими перепони їхньому кохання є пісня «Караджа и Рада» [9, № 312] в записах А. Варбанського та «Караджу Радки думаша» [13, № 90], записана нами в 2009 році в с. Петрівка Приморського району від Ганни Олександрівни Тафрової. На перешкоді закоханим стоять батьки. У сучасному варіанті батько Радки заручає її, не звертаючи уваги на почуття дочки. Рада відповідає на питання коханого, що ж сталося вчора у її домі: *«Ми най ма тейну пусгуди, / пусгуди, далек ма дава. (2) / Яз нища, той ма гудява»* [13, № 90].

У варіанті А. Варбанського Караджа знає, що відбулися заручини. Пісня починається з питання до Ради, що їй подарували: *«Радо-льо, либе лъжовно, / Като та снощи годия, / Какъв ти кибень дадая?»* [9, № 312]. У цій пісні – типова драматична ситуація патріархальної соціокультурної традиції.

У варіантах приазовських болгар пісня має щасливу кінцівку. Молоді протистоять волі старших, але опосередковано, що є неприпустимо згідно з нормами патріархальної моралі. Не роблять це й жертвовно, закінчуючи життя самогубством. Вони вдаються до хитрощів. Караджа радить Радці вдавати із себе хвору й попросити щось таке, чого немає на світі. У варіанті А. Варбанського і в сучасних записах Радка просить різні речі:

*«Девят-годишна ябалка,
Въ момски джобови носяна,
Носяна, не изгноена»*
[9, № 312].

*«Уд ербичката крилицету,
и ут гълъбчиту сърцету,
и ут дива куза сирини»*
[13, № 90].

Того, що просила Радка, ніхто не зміг знайти, крім Караджу. Як нагороду він отримав дозвіл одружитися з Радкою. Прикметно, що не показується, як саме Караджу виконує бажання коханої. Твір ігнорує сюжетні ходи за рахунок деталей, через які передається душевний стан героїв.

Типовий варіант мотиву залишеної дівчини маємо в пісні «Ой лозе, лозе, чи черну грозди» [13, № 96]. Пісня – це риторичне звертання до виноградної лози. Запитання створюють уявлення про сирітство й самотність за допомогою образу лози, за якою нема кому дивитися. Єдина «власність» і одночасно найбільша нестача – коханий, якого немає. Його відсутність ідентифікує дівчину як залишену і вселяє втрачену любов як трагічну долю, самотність, крає душу спогадом про колишню взаємність: *«Саде си имах едно либе, / саде си имах идно първо либе / и той отиди в града му град София»* [13].

Мотив бідності, яка не є перепоною для кохання, виражено в пісні «Мър Тудоро, Тудоро» [13, № 94]. Коханий Тодори має тільки багатство природного світу *«гура зилена»*, де спів птахів символізує романтичну піднесеність справжнього кохання.

Мотив нерозлучності в любові і смерті присутній у пісні «Двамка се любили, мамо» [13, № 75], записаній у 2007 році в м. Бердянську від Ганни Костянтинівни Рунчевої. Пісня є в збірнику Л. Ноздріної [8, с. 28]. У ній відсутня пряма вказівка на батьків як на чинник нездійсненої любові. Твір з таким мотивом є у збірнику А. Варбанського в розділі VIII «Весільні пісні (сватання)»: пісня «Либия са двама млади», записана в с. Преслав від Стефани Варбанської [9, № 203]. Ще на дві пісні натрапляємо серед сиденкарських пісень у збірни-

ку Н. Кауфмана: «Либия са двама млади лифтеря, мари», зафіксовану в с. Преслав [5, № 361], та «Либили са двама млади лефтери, мари», записану в с. Лозуватка Приморського району [5, № 362].

Смерть роз'єднала закоханих на певний час, щоб вони з'єдналися назавжди у вічності. Метаморфоза, яка образно втілює мотив нерозлучності в любові і смерті, уособлює образи лози і тополі: «*На мума на гроба, мамо, топола израсна, / А на ергеня луза изникна*» (2) чи двох тополь: «*Израсли са два топола високи*» [5, № 361], що пояснюється специфікою флори Північного Приазов'я та особливостями землеробського побуту приазовських болгар.

Пісню «Разбуляла са й, Калина» [13, № 99] співають на субат у с. Трояни Бердянського району. Варіант цієї пісні, із зауваженням, що вона виконується під час хоро, є в збірнику І. Тодорова «Тудорка» [2, с. 31], щоправда, головна героїня тут має інше ім'я. У варіанті І. Тодорова мати запитує доньку, чому вона сумна: «*Та што си тяжна кахърна?*». Дівчина відповідає: «*Сега ма мамо паряса*». У сучасному варіанті головна героїня Калина вже дев'ять років важко хворіє через те, що вона кохала вівчаря, а він її покинув. Тоді Тодорка-Калина підпалила кошару для овець.

Отже, любовні мотиви в піснях приазовських болгар мають соціальний характер. Взаємовідносини між молодими людьми реалізуються в різний спосіб, проте залежать від моральних і етичних норм, що склалися в суспільстві. Класова диференціація, патріархальні сімейні закони і моральний вибір створюють перепони для закоханих. У більшості пісень мотив любові має трагічний характер.

Релігійна пісня «Никольчу Войвода болян» зафіксована в записах А. Варбанського у [9, № 304] та в збірнику Н. Кауфмана «Разболял ми са й Николчо» [5, № 1250]. Варіант цієї пісні «Девойка в сандък лежи», у виконанні Григорія Федо-

ровича Янева, наведено серед міфологічних пісень у книзі В. Добрева «Чушлемій» [4, с. 109]. Ми також записали цю пісню «Е-хей, помниш ли, мамо, знаиш ли» [13, № 125] в 2009 році в с. Богданівка Приазовського району від Ганни Михайлівни Славової.

На відміну від традиційних болгарських народних пісень, автор яких невідомий, так звані «старі міські пісні» є авторськими. Як зазначив С. Цанов у рецензії на збірник Л. Ноздріної [8], «вторична фольклоризація – перетворення літературних текстів у народні – явище дуже цікаве та специфічне саме для болгар України» [12, с. 10].

У збірнику А. Варбанського «Песните на бердянските българи» в розділі «Додатки» є пісня «Хаджи Димитр» [9, № 530] з приміткою, що автор – Хр. Ботев. Серед наших записів баладу «Хаджи Димитр» виконують Р. Жежулова, Р. Желязкова, А. Статєва та А. Стоянова із с. Лозуватка Приморського району. Усі вони сприймають її як народну пісню «Жив е той, жив е! Там на Балкана» [особистий архів автора]. Виконавиці стверджують, що пісня народна, і вони знають її від своїх батьків. Можна припустити, що якби вони мали достатню освіту, то були б ознайомлені з творчістю Хр. Ботева. Їхній варіант набагато коротший, ніж оригінал.

У збірнику Л. Ноздріної [8, с. 28] також є ця пісня. Там зазначається, що вірш узятю з навчальної програми (1936 р.) болгарської школи с. Софіївка Бердянського району. Але незалежно від того, що вірш Хр. Ботева «Хаджи Димитр» вивчали в школі, він побутував і як народна пісня. У збірнику є також запис вірша Хр. Ботева «На прощаване» [8, с. 26], з приміткою, що ця пісня передавалася з вуст у вуста як народна.

Отже, пісенний фольклор болгар Північного Приазов'я, незважаючи на певні деформації, є доказом збереженої етнокультурної пам'яті болгар, що понад півтора століття живуть

в умовах культурної ізоляції. Аналізуючи болгарські пісенні тексти, поширені в цьому регіоні, можемо говорити про їх автентичний, а подекуди й архаїчний характер, живе побутування та досить високий рівень збереження. Слід зазначити, що пісні деяких жанрів, зокрема любовні та релігійні твори, представлені у записах як кінця XIX, так і початку ХХІ ст.; понад сто років вони зберігалися в пам'яті людей та передавалися прийдешнім поколінням.

ЛІТЕРАТУРА

1. Български народни песни / отгов. ред. А. Кетков. – К. : Държавно издво на нац. малцинства в УССР, 1938. – 120 с.
2. Български народни песни, събрани в с. Преслав и с Стругановка, Русия, Бердянск уезд / събр. И. С. Тодоров. – Ловеч : Труд, 1903. – 48 с.
3. *Димитров Д.* Война и революция в современном песнотворчестве болгар Приазовья / Д. Димитров // Труды института славяноведения академии наук СССР. – Ленинград : АН СССР, 1934. – Т. 2. – С. 127–148.
4. *Добрев В. Д.* Чушмелій / В. Д. Добрев. – Мелітополь : МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2009. – 297 с.
5. *Кауфман Н. Я.* Народни песни на българите от Украинска и Молдавска ССР : [в 2 т.] / Н. Я. Кауфман. – София : БАН, 1982. – Т. 1. – 720 с.
6. *Кауфман Н. Я.* Народни песни на българите от Украинска и Молдавска ССР : [в 2 т.] / Н. Я. Кауфман. – София : БАН, 1982. – Т. 2. – 944 с.
7. *Куртев Л.* За сурва и песните в живота на Евдокия Карастоянова / Л. Куртев // Роден край. – 2012. – 14 януари. – № 2 (1072). – С. 4.
8. *Ноздрина Л. Ф.* Фольклор болгарских сел Бердянского района Запорожской области (к 150-летию переселения болгар из Бессарабии в Таврию) / Л. Ф. Ноздрина. – Запорожье ; Дикое Поле ; Бердянск, 2010. – 88 с.
9. *Песните на бердянските българи* / събрал и наредил А. В. Върбански. – София : Проф. Марин Дринов, 2002. – 626 с.
10. *Романска Ц.* Българската народна песен / Цветана Романска. – София : Наука и изкуство, 1965. – 175 с.
11. *Христов В.* Песня – душа народа / В. Христов // Роден край. – 2003. – №18. – С. 6.
12. *Цанов С. М.* Ценна книга с български фолклорни творби от Таврия / С. М. Цанов // Роден край. – 2011. – № 12. – С. 10.

13. Червенко О. Б. Болгарський фольклор Північного Приазов'я / збірник та упорядник О. Б. Червенко. – Бердянськ : БДПУ, 2012. – 126 с.

SUMMARY

The article is focused on genre peculiarities of Bulgarian folk songs in Northern Pryazovye such as folk ballads, calendar, love, historical, religious and old town songs. It has been determined the basic structural and semantic transformations of song contexts both in temporal and space aspects which have been compared the previous recordings with the ones made in the end of the XIX-th – and the beginnings of the XXI-st century. The research has analysed the present state of Bulgarian folk song traditions, the peculiarities of their saving and functioning. It has been highlighted the peculiarities of genre and semantic specificity based both on the author's own records made in the villages of the region and the recordings and collections of Bulgarian folk works fixed in the territory of Berdyansk, Pryazovsk and Prymorsk areas in Zaporozhye region.

The analysis of the written records has shown that love lyric and family ritual songs, calendar singing traditions of winter and spring folk holidays, folk ballads and songs with mythological and heroic plot as well as wedding songs have been still often performed by the Bulgarians during traditional festivals and family holidays. The historical, youth and Gaiduk songs have been few in number and work and religious songs are the least of all. The contemporary singers have quite a lot of old town songs in their repertoire.

The researched region is famous for numerous folk ballads and songs with mythological and heroic plot.

The largest group of songs that is still often performed is Lazar songs. They have been presented practically in all collections and archive recordings of Northern Pryazovye.

The historical songs of the Bulgarians in Pryazovye are considered to be very important background of their historical memory. They illustrate the power of national psychology to combine the events of the ancient times and current feelings in one folk text. The songs about the sufferings during the Ottoman Yoke are the most numerous among the modern written records which are presented in Northern Pryazovye.

Gaiduk songs are quite representative in the active repertoire of the Bulgarians in Northern Pryazovye. They are the brightest samples of great variety in the Bulgarian folklore in the XIX-th century and reflect

its main characteristic features in the time when they were actual.

Love lyrics in the Northern Pryazovye Bulgarians' songs has a social aspect. There are different types of relations between young people but they depend on moral and ethical standards that have been established in the society. Class differentiation, patriarchic family laws and moral choice create barriers for sweethearts. So, the motive of love is tragic in most songs.

Song folklore of the Bulgarians in Northern Pryazovye, despite the particular deformations, is the proof of preservation of ethnic and cultural memory of the Bulgarians who have lived in terms of cultural isolation for more than one hundred and fifty years.

Having analyzed the Bulgarian song texts of this area the author has come to a conclusion that it is possible to speak about their authentic and even archaic character, living existence and fairly high level of preservation. It should be emphasized that songs of some genres such as love and religious works have been presented in written records both in the end of the XIX-th and the beginning of the XXI-st century. So, they have been kept in the people's memory for more than hundred years and passed from one generation to the others.

Song folklore of the Bulgarians in Northern Pryazovye as a compact ethnic group which has been located within the foreign language environment has autonomous nature and obeys specific internal laws of development, and at the same time interacts with other national folklore systems.

Keywords: Bulgarian folklore, genre, song, Northern Pryazovye.